

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.304/2015/8.szám

A Kúria a dr. Muszka Sándor Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Muszka Sándor ügyvéd) által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Balla Orsolya jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó-és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatóság, mint a NAV Észak-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága jogutódja alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. április 1-jén kelt I.K.27.005/2015/7. sorszámú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság I.K.27.005/2015/7. számú ítéletét, valamint az alperes 3799474166 számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.000.000 (egymillió) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A C. Szövetkezet (továbbiakban: Szövetkezet) bejegyzés iránti kérelme 2013. április 12. napján került benyújtásra a cégbíróságra, amelyben a felperes igazgatósági tagként került feltüntetésre. A felperes 2013. április 14. napján két tanúval igazolt nyilatkozatában lemondott, mely lemondását eljuttatta az igazgatóság elnöke és annak jogi képviselője részére. A Szövetkezet bejegyzés iránti kérelmét a Cégbíróság 2013. augusztus 30-án kelt végzésével elutasította, a végzés 2014. február 10-én emelkedett jogerőre. A Szövetkezet működése során 137.492.920 Ft adóhátralékot halmozott fel, melyből 136.638.920 Ft tartozás magánszemélyektől levont személyi jövedelemadó adónemben áll fenn. A Szövetkezet az általa foglalkoztatott munkavállalóktól levont adókat ugyan bevallotta, azonban azokat nem utalta át a költségvetési számlára. Az adóhatóság határozatával a szövetkezet tartozásaiért helytállási kötelezettséget keletkeztető mögöttes felelősségi szabály alapján a végrehajtási eljárásban meg nem térült 136.638.920 Ft adótartozás megfizetésére kötelezte a

felperest. Az alperes 3799474166 számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a kötelezés jogalapját vitatta. Utalt arra, hogy a cégbejegyzés elutasítása okán a felperes soha nem volt a Szövetkezet cégnyilvántartásba bejegyzett képviselője, illetve megbízása a 2013. április 14-i lemondással a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (továbbiakban Szöv.tv.) 34. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszűnt. Hivatkozott arra, hogy egy be nem jegyzett cég esetében a képviselő törlését nem lehet kérni, illetőleg a szövetkezet bejegyzésének elutasításáig a lemondó nyilatkozatot sem lehetett a Cégbíróság részére benyújtani. Ugyanakkor a felperes nem járt el a Szövetkezet képviseletében sem a lemondást megelőzően, sem azt követően. Hangsúlyozta, hogy a Szövetkezet valamennyi igazgatósági tagja önálló cégjegyzési joggal rendelkezett, így a Szövetkezet javára önállóan a többi igazgatósági tag hozzájárulása nélkül eljárhattak. Így F. O., mint az igazgatóság tagja, a felperes lemondása ellenére jogosult volt a Szövetkezet képviseletére. A felperes azzal, hogy lemondott és lemondását eljuttatta a még aktív igazgatósági tag, valamint a jogi képviselő részére, törvényes kötelezettségének eleget tett. A felperes mögöttes felelőssége a Szöv.tv. 16. § (1) bekezdése alapján nem állapítható meg, mert a jogszabályhely nem általában a vezető tisztségviselők, képviseleti joggal rendelkezők felelősségéről, hanem a szövetkezet nevében, javára eljáró konkrét személyek felelősségéről rendelkezik. A szövetkezet javára eljáró személy pedig nem szükségképpen azonos a szövetkezet vezető tisztségviselőjével. A felperes két napig rendelkezett képviseleti jogosultsággal, azonban hiányzott a tényleges cselekménye, a Szövetkezet javára való eljárása, hiszen soha, sehol, sem szóban, sem írásban semmilyen szövetkezetet érintő nyilatkozatot nem tett.

A felperes keresetét az elsőfokú bíróság elutasította. Egyetértett az alperessel abban, hogy a cégbejegyzés megtörténte előtt megkezdett működésnek az a kockázata, hogy akik saját nevükben, de a szövetkezet javára eljárnak, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a vállalt kötelezettségekért. A felperes pedig ilyen személynek volt tekinthető, miután a Szöv.tv. 16. § (1) bekezdés, 29. § (1) bekezdés és 41. § (1)-(2) bekezdése alapján a Szövetkezet képviseletére jogosult személy volt. Hangsúlyozta, hogy a közhiteles cégnyilvántartásban elérhető alapszabályban és közgyűlési határozatban rögzítésre került, hogy a Szövetkezet ügyvezetését 3 tagú igazgatóság végzi, melynek tagjai között a felperes nevesítésre került.

Nem értett egyet azzal a felperesi érveléssel, hogy a felperes azért nem volna felelőssé tehető, mert a Szövetkezet javára nem járt el. Álláspontja szerint a Szöv.tv. 16. § (1) bekezdésében rögzített felelősséget megállapító szabályozás teljes egészében

megegyezik a korábbi, 1992. évi I. törvény 8. § (1) bekezdésében rögzítettekkel, mely törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolás szerint ezen jogszabályhely változatlan tartalommal veszi át a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvénynek azon szabályait, amelyek a szövetkezetek cégbejegyzése előtt keletkezett jogviszonyokra, a cégbejegyzés elmaradása esetére vonatkoznak.

A felperes lemondó nyilatkozatára figyelemmel pedig kifejtette, hogy a nyilatkozat az alapszabályban és így a cégnyilvántartásban sem került átvezetésre, és a Szöv.tv. 16. § (1) bekezdése értelmében a felelősség kizárása vagy korlátozása harmadik személyekkel szemben hatálytalan. A felperesi felelősség kimentésére a Ctv. 37. § (6) bekezdésére történő hivatkozás sem alkalmas, miután a lemondással bekövetkezett változás az alapszabályban és a cégjegyzékben nem került átvezetésre. A közhiteles nyilvántartás adatai között nem szerepel lemondó nyilatkozat, ennek következtében a megváltozott személyi kör sem, így ez olyan belső megállapodásnak tekinthető, mely harmadik személyekkel szemben nem hatályosult és a felperesi felelősség kizárására sem alkalmas.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és ezzel egyidejűleg az alperesi és elsőfokú határozat hatályon kívül helyezése iránt. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróság új határozat hozatalára történő utasítását kérvényezte. Arra hivatkozott, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 35. § (2) bekezdés f) pontja alapján a szövetkezet, mint adózó tartozásaiért azok a személyek kötelesek helytállni, akik a törvény alapján kötelezettségeiért felelnek. A Szöv.tv. 16. § (1) bekezdése szerint azok felelőssége áll fenn, akik a cégbejegyzés megtörténte előtt saját nevükben, de a szövetkezet javára eljárak. A gazdasági társaságok esetében a jogalkotó a vezető tisztségviselőkre telepítette a cégbejegyzés megtörténte előtti tartozásokért való felelősséget. Ugyanakkor a korábban hatályban lévő 1992. évi I. törvény 8. § (1) bekezdése is, és a jelen jogvitára irányadó Szöv.tv. másként fogalmaz, nem vette, veszi át a gazdasági társaságokra vonatkozó felelősségi szabályokat, hanem a ténylegesen a szövetkezet nevében eljáró személyek felelősségét állapította meg. Az nem vitás, hogy a felperesnek rövid ideig, 2 napig volt képviseleti jogosultsága, az 2013. április 14. napjától lemondásával a Szöv.tv. 34. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszűnt. Kifogásolta, hogy ezt sem az adóhatóság, sem a bíróság nem vette figyelembe és ezzel kapcsolatban bizonyítást sem folytatott le a Pp. 336/A. § alapján. A bírósági ítélet továbbá nem indokolta, hogy a ténylegesen tevékenységet kifejtő igazgatósági tag tanúvallomását miért hagyta figyelmen kívül.

Az alperesi felülvizsgálati ellenkérelem a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) és a Pp. 275. (2) bekezdései szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta-e a felperes felelősségére vonatkozó előírásokat, amikor a gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire irányadó előírásokkal azonos módon értelmezte azokat.

Az Art. 35. § (2) bekezdés f) pontja alapján, ha az adózó az esedékes adót nem fizette meg és azt tőle nem lehet behajtani, az adó megfizetésére határozattal kötelezhető a gazdasági társaság, a közös név alatt működő polgári jogi társaság adótartozásáért a rájuk vonatkozó szabályok szerint a helytállni köteles tag, vezető tisztségviselő, illetve szervezet, a jogi személy felelősségvállalásával működő vállalkozó esetében a felelősségvállaló, továbbá az a személy, amely (aki) a vállalkozás kötelezettségeiért törvény alapján felel.

A fenti törvényi rendelkezés alapján a felperes felelőssége a szövetkezeti törvény szabályozása szerint mégpedig a Szöv. tv. 16. § (1) bekezdése alapján vizsgálható. Eszerint akik a cégbejegyzés megtörténte előtt a saját nevükben, de a szövetkezet javára eljártak, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a vállalt kötelezettségeikért.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez az előírás azonos tartalmú a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 25. § (1) bekezdésében írtakkal, mely semmiféle megszorítást, korlátozást nem tartalmaz. Ezt az álláspontját a szövetkezeti törvény hivatkozott törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolásból vezette le.

A Kúria nem ért egyet az elsőfokú bíróság ezen álláspontjával, mivel a szövetkezeti törvény hivatkozott és a felperes felelősségére irányadó jogszabályhely más megfogalmazást tartalmaz, és kifejezetten a kötelezettségeket vállaló személy felelősségét írja elő. Tehát ahhoz, hogy a felperes az Art. 35. § (2) bekezdés f./ pontja szerinti felelőssége fennálljon az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a felperes saját nevében a szövetkezet javára eljár, az ő tevékenységéből eredően keletkezett kötelezettségvállalás. Ezt pedig az alperes határozatában nem állította, sőt a perben meghallgatott F. O. tanúvallomása éppen azt bizonyítja, hogy a felperes részéről ilyenre nem került sor.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor, mikor a jogszabályhely helyes tartalmát a törvénytörvény miniszteri indokolásából kívánta

levezetni. A miniszteri indokolás nem norma, nem a törvényhozó akaratát, hanem a törvényt előterjesztő motívumait, szándékát, illetve a törvényjavaslat szakmai és politikai indokait mutatja be. A miniszteri indokolás lehet az értelmezés egyik eszköze, de kötelező erővel nem rendelkezik. A perbeli vizsgált törvénytörvény szöveg lényeges eltérést tartalmaz a Gt. felelősségi szabályaitól, így az azt magyarázó miniszteri indokolás semmiképp sem lehet az értelmezés kiinduló pontja. Az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel az eltérő normaszövegre, így tévedett, mikor a felperes felelősségét meghatározta.

A fentiek szerinti jogszabálysértő ítéletet a Kúria Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az alperesi és első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Miután felperes felelőssége nem áll fenn, így vele szemben az Art. 35. § (2) bekezdés f/ pontja szerinti kötelezésnek nem volt helye.

A Kúria a Pp. 270. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az elsőfokú és felülvizsgálati perköltség megfizetésére, melynek mértékét a pertárgy érték, és a perben kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel határozta meg.

Az elsőfokú és felülvizsgálati illetéket az alperes illetékmentességére figyelemmel a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességi eljárásról szóló 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. január 14.

**dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, dr. Heinemann Csilla sk.
előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró**